

Πισιδίας Σωτήριος: «Η πανήγυρις του Σταυρού»

[Ορθοδοξία](#) / [Εορταστικοί λόγοι](#)

[\(†\) Μητροπολίτης Πισιδίας Σωτήριος Τράμπας](#)

Την Υψωση του Τιμίου Σταυρού εορτάζουμε την 14η Σεπτεμβρίου και όλος ο Ορθόδοξος κόσμος χαίρεται και πανηγυρίζει· «ΐδού γάρ ἦλθε διά τοῦ Σταυροῦ χαρά ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ» (αναστάσιμη ευχή).

Στην καθιέρωση της εορτής αυτής συνετέλεσαν τρία ιστορικά γεγονότα:

1ον· Η ανεύρεση του ξύλου του Τιμίου Σταυρού, το έτος 326, από την Αγία Ελένη, μητέρα του αυτοκράτορα Μεγάλου Κωνσταντίνου. Όταν με θαύμα εξακριβώθηκε ποιός ήταν ο Σταυρός του Κυρίου, που βρέθηκε στον Γολγοθά, η Αγία Ελένη τον προσκύνησε με δάκρυα και τον παρέδωσε στον Επίσκοπο Ιεροσολύμων Μακάριο.

2ον· Η Αγία Ελένη, επάνω από Πανάγιο Τάφο είχε θεμελιώσει τον ναόν της Αναστάσεως του Κυρίου. Ο ναός ολοκληρώθηκε το έτος 335 και τελέστηκαν τα Εγκαίνιά του. Την επόμενη ημέρα, 14ην Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους, με κάθε εκκλησιαστική τάξη, έγινε η Υψωση του Τιμίου Σταυρού στο μέσον του Ναού. Με βαθειά συγκίνηση και ευλάβεια όλοι έσπευσαν να τον προσκυνήσουν.

Και 3ον. Μετά τρεις αιώνες επανελήφθη η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού. Και τούτο διότι οι Πέρσες, σε επιδρομή τους στα Ιεροσόλυμα, είχαν αρπάξει τον Τίμιο Σταυρό από τον Ναό της Αναστάσεως και τον κρατούσαν επί 14 χρόνια. Ο ευσεβής αυτοκράτορας του βυζαντίου Ηράκλειος κατόρθωσε να τον ελευθερώσει και την 14η Σεπτεμβρίου του έτους 628, ανυπόδητος, με απλά ενδύματα, ανέβηκε στον Ναό της Αναστάσεως, με πομπή, (λιτανεία) φέροντας στον ώμο του τον Τίμιο Σταυρό και τον παρέδωσε στον Πατριάρχη Ιεροσολύμων Ζαχαρία. Ο Πατριάρχης έλαβε τον Σταυρό με βαθειά συγκίνηση και τον ύψωσε στο μέσον του Ναού πανηγυρικά, και όλοι μαζί έψαλαν το «Σῶσον Κύριε τόν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομία Σου...».

Έκτοτε καθιερώθηκε να εορτάζεται με επισημότητα η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού σε ολόκληρη την Εκκλησία, σε Ανατολή και Δύση.

Οι από τον 4ον αιώνα και μετά θεοφόροι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας στις υπέροχες Ομιλίες τους με θέμα τον Τίμιον Σταυρόν, προβάλλουν με πλήθος εικόνων και εκφράσεων την σημασία του Σταυρού και την σπουδαιότητα που έχει στη ζωή της Εκκλησίας και κάθε πιστού.

Εξ αρχής όμως πρέπει να διευκρινήσουμε ότι ο Σταυρός δέν έχει κάποια μαγική ιδιότητα από μόνος του. Την όλη αξία του την παίρνει από τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, που θεληματικά καρφώθηκε επάνω σε αυτόν, τον έβαψε με το Τίμιον Αίμα Του, τον καθηγίασε και τον κατέστησε φορέα της Χάρης Του. Γι ' αυτό λένε οι θεοφόροι Πατέρες: «Τὸν Σταυρὸν τιμῶν, ὁμολογουμένως τὸν Σταυρωθέντα τιμῶ. Τὸν σταυρωθέντα δε τιμῶν, ἀναντιρρήτως προσκυνῶ τὸν Σταυρὸν... Ἀποδῶμεν

λοιπόν τὸ τῆς προσκυνήσεως χρέος τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ. Κάμψωμεν αὐτῷ γόνυ τοῦ σώματος· κάμψωμεν πολὺ πρότερον τὸν ἀκαμπῆ τῆς καρδίας αὐχένα. (1)

Εορτάζουμε, λοιπόν, την πανήγυρη του Σταυρού, και ὅλο το πλήρωμα της Εκκλησίας καταφωτίζεται και γεμίζει με ακτίνες θεϊκῆς χαράς. Υψώνεται ο Σταυρός, και υψώνει μαζί του την ανθρωπότητα, που λόγω της αμαρτίας της, ἦταν πεσμένη κάτω. Επειδὴ ο Σταυρός μας προστατεύει, δεν φοβόμαστε τα φλογισμένα βέλη του διαβόλου. Ο σταυρός είναι πηγή μυρίων αγαθών. Ο Σταυρός είναι ἡ ἐλπίδα των Χριστιανών, ο σωτήρας των ἀπελπισμένων, λιμάνι γι' αὐτοὺς που βρίσκονται σε δύσκολες βιωτικές περιστάσεις, γιατρός για τους αρρώστους· απομακρύνει τα αμαρτωλά πάθη και στηρίζει στην Πίστη. (2)

Ο Σταυρός είναι σκάλα που ανεβάζει στους Ουρανοὺς. Ο Σταυρός μας προφυλάσσει ἀπὸ τους πειρασμούς, μας σώζει ἀπὸ κινδύνους, μας παρηγορεῖ στις θλίψεις, μας βοηθεῖ σε κάθε ἀνάγκη. Ο Σταυρός προστατεύει τις χήρες και τα ὀρφανά. Εκείνος που βλέπει τον Σταυρό, γεμίζει ἀνδρεία και διώχνει την δειλία. (3)

Ἀδελφοί και ἀδελφές, ἀφού ο αἱματοβαμμένος Σταυρός του Κυρίου μας παρέχει ὅλες αὐτές και τόσες ἄλλες ευλογίες, ἀς συνδεθούμε στενά μαζί του και ἀς επικαλούμαστε συχνά τὴ χάρη και τὴ δύναμή του, σε κάθε ἀνάγκη μας.

Ἀς κάνουμε τον σταυρό μας ὅταν σηκωνόμαστε το πρωί, ευχαριστώντας τον Κύριο που μας ἀξίωσε να δούμε το φως μιας νέας ἡμέρας. Ἀς ἀρχίζουμε και ολοκληρώνουμε τὴν εργασία μας με το σημεῖο του σταυροῦ. Για κάθε ευεργεσία του Θεοῦ ἀς Τον ευχαριστοῦμε κάνοντας τον σταυρό μας. Και σε κάθε ἀνάγκη μας ἀς επικαλούμαστε τὴν βοήθεια και προστασία του Παντοδύναμου και Πανάγαθου Κυρίου μας κάνοντας τον σταυρόν μας· και να είμαστε βέβαιοι ὅτι κι εμεῖς, ὅπως πολλοί ἄλλοι, θα βλέπουμε θαύματα στη ζωὴ μας.

Παραπομπές:

(1) Νικήτας Παφλαγόνος PG 105,28-29.

(2) Ἰωάννης Χρυσόστομος. Λόγος Εἰς τὸν σταυρόν, καὶ Ὁμιλία β'. Migne P.G. 49 p.p. 407-418.

(3) Ἀγίου Ἀνδρέου Κρήτης, Λόγος Α' εἰς τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ. PG 97, 1017-36.

<https://bit.ly/32rxkY1>